

Breytingartillaga á tillögu KKD Hauka, KR, Stjórnunnar og Vals um breytingu á 15. gr. reglugerðar um körfuknattleiksmót. Breytingin snýr að því að í stað svæðaskiptingar í fyrri tillögu verður aðeins um að ræða eitt svæði og sama regla um uppaldar leikmenn gildir fyrir öll félög. Lagt er til að það skuli að lágmarki vera 2 uppaldir leikmenn á leikvelli samtímis. Hverju liði er aldrei heimilt að vera með fleiri en einn erlendan leikmann á leikvelli sem ekki er ríkisborgari lands innan EES-ríkis og telst ekki sem Bosman-A leikmaður skv. lögum UTL hverju sinni.

Hér fyrir neðan er uppfærð breytingartillaga og greinargerð.

Breytingar á 15. gr. um erlenda leikmenn í reglugerð um körfuknattleiksmót.

Eftirfarandi texti kemur í stað 15. greinar.

„Í úrvalsdeild karla og kvenna og 1. deild karla og kvenna skulu alltaf vera a.m.k. tveir leikmenn sem eru uppaldir hjá félögum innan KKÍ (homegrown) á leikvelli samtímis. Hverju liði er aldrei heimilt að vera með fleiri en einn erlendan leikmann á leikvelli sem ekki er ríkisborgari lands innan EES-ríkis (ESB) og telst ekki sem Bosman-A leikmaður skv. lögum UTL hverju sinni.

Í bikarkeppni og meistarakeppni KKÍ gilda sömu reglur og um úrvalsdeild karla og kvenna og 1. deild karla og kvenna.

Uppaldir leikmenn teljast þeir sem hafa spilað og æft körfubolta innan félaga KKÍ í þrjú ár hið minnsta frá og með árinu sem leikmaðurinn verður 13 ára til og með árinu sem hann verður 21 árs eða er með íslenskt ríkisfang.

Erlendur ríkisborgari sem hefur samkvæmt Þjóðskrá haft lögheimili á Íslandi samfelld í þrjú ár telst ekki sem erlendur leikmaður í reglugerð þessari og skal hann framvísa nauðsynlegum gögnum til skrifstofu KKÍ, búsetuvottorð frá Þjóðskrá. KKÍ staðfestir að hann teljist með íslenskum ríkisborgurum samkvæmt þessari reglugerð. Sá sem hefur leiktíðina sem erlendur leikmaður telst sem slíkur út leiktíðina og skal miða við fyrsta leik í móti á vegum KKÍ (Íslandsmót, bikarkeppnir eða önnur mót/leikir á vegum KKÍ), nema að fenginni undanþágu aga- og úrskurðanefndar.

Félögum er heimilt að sækja um undanþágu varðandi þriggja ára fasta búsetu til stjórnar KKÍ telji það sig hafa fyrir því haldbær rök að viðkomandi leikmaður sé búinn að skapa sér heimili til framtíðar á landinu.

Brjótí félag gegn þessari reglu telst félag hafa notað ólöglegan leikmann og skal sæta viðurlögum samkvæmt 8. grein reglugerðar um körfuknattleiksmót.“

Greinagerð með reglugerðarbreytingu um erlenda leikmenn:

Á undanförunum árum hafa leikmínútum og vægi uppalinna leikmanna innan félaga KKÍ minnkað verulega. Nú er svo komið að uppaldir leikmenn spila rétt um helming leiktímans og taka nokkuð innan við helming allra skota og frákasta. Miðað við þá reglugerðabreytingu sem lögð er til má gera ráð fyrir að uppaldir leikmenn leiki tæplega 60% leiktímans.

Helstu ástæður fyrir þessari tillögu að breytingu eru eftirfarandi:

1. Vægi uppalinna leikmanna minnkar stöðugt og tækifæri ungra leikmanna eru mjög takmörkuð. Af tölfræði tímabilanna 2019-2020 og 2020-2021 má glögglega sjá að tækifæri leikmanna undir 21 árs aldri eru fá, sem leiðir af sér brottfall úr efstu deild og með keðjuverkun áfram niður. Hlutverk uppalinna leikmanna er í auknu mæli að hvíla erlenda leikmenn, nýta villur sínar eða spila mínútur sem skipta litlu máli um úrslit leikja (rusl mínútur). Af 20 stigahæstu mönnum Dominos deildar karla er aðeins 1 uppalinn leikmaður. Svipuð tölfræði kemur þegar aðrir tölfræðiþættir eru skoðaðir, sbr. fráköst eða framlag leikmanna. Í fyrstu deild karla eru aðeins tveir af 20 stigahæstu mönnum uppaldir. Sú staðreynd blasir við að vægi uppalinna leikmanna hefur minnkað mikið og mun það hafa áhrif á tækifæri þeirra og styrk. Það sem af er tímabilinu 2020-2021 eru 33 uppaldir leikmenn sem spila 20 leikmínútur eða meira í leik að meðaltali og er meðalaldur þeirra tæp 29 ár. Aðeins þrír leikmenn sem leika 20 leikmínútur eða meira eru 21 árs eða yngri. Alls eru um 144 leikmenn í Dominos deild karla, þar af tæplega 50 erlendir. Erfitt er að sjá hvernig ungir leikmenn eiga að fá tækifæri til að þroska hæfileika sína ef þeir fá takmarkaða möguleika til að spreyta sig á velli. Vert er að minnast þess að flestir núverandi landsliðsmenn Íslands eru aldir upp í 4+1 reglunni og fengu flestir tækifæri ungir með sínum félagsliðum. Í síðasta A-landsliðhópi Íslands í körfuknattleik voru 8 af 13 leikmönnum sem spila á Íslandi.
2. Ef áframhald verður á takmörkuðum leikmínútum uppalinna leikmanna og minnkandi vægi þeirra í liðum, er eðlilegt að spyrja um hvort áherslu liða við að halda uppi markvissu starfi í yngri flokkum muni minnka. Fjölmargir hafa áhyggjur af þeirri þróun að áherslur liða á markvisst yngriflokka starf muni minnka. Þá er ekki síður áhyggjuefni að áhuga yngri leikmanna muni minnka (sbr. drengja- og unglingsflokkur) vegna þessa að iðkendur sjá þá þróun sem orðin er og meta að tækifæri sín takmörkuð. Einn meginþáttur yngriflokka starfs er að ala upp framtíðar meistaraflokksleikmenn.
3. Önnur rök sem ítrekað hafa komið fram í gegnum tíðana eru aukin kostnaður félaga vegna fjölda erlendra leikmanna og hættan er sú að félagslið sem borin eru uppi af sjálfboðaliðum þurfa að meta hvort þau hafi burði til að bera lið í efstu deild karla og kvenna. Hætt er við að félögum sem tefla fram liðum í efstu deild kvenna og karla muni fækki með sama áframhaldi þar sem fjárhagur liða leyfir ekki að bera lið í báðum efstu deildum. Rétt er að taka fram að fleiri uppaldir leikmenn eru í efstu deildum kvenna en karla og tækifæri yngri leikmanna meiri í kvennaboltanum. Lið virðast leggja meira kapp á að fjölga erlendum leikmönnum karlamegin en kvennamegin. Þau lið sem hafa lið í efstu deild karla og kvenna eru með fleiri uppaldum leikmenn í sínum liðum en meðaltal, sú hætta er raunveruleg að lið þurfa að velja hvort karla eða kvennaliðið eigi að vera í fremstu röð með tilheyrandi tjóni fyrir uppbyggingu körfuboltans á Íslandi.

Skortur á tækifærum fyrir uppaldum leikmenn er ekki bara áhyggjuefni á Íslandi, heldur einnig í flestum löndum Evrópu og þó víðar væri leitað. Þetta kemur skýrt fram í árlegri skýrslu FIBA um erlenda leikmenn (International Basketball Migration Report). Þar, líkt og í árlegu skýrslunni undanfarinn áratug, er lýst yfir þungum áhyggjum yfir því að ungir uppaldir leikmenn fái lítil tækifæri. Leiktími þeirra er að jafnaði tæplega 15% í öllum deildum og meðalfjöldi spilaðra mínútna um 5 mínútur, svipað og

hér á landi. Flest lönd hafa brugðist við en á ólíkan hátt. Megin stefið er þó að fastsetja ákveðinn fjölda uppaldra leikmanna annað hvort á skýrslu eða á leikvelli í hverjum leik.

Þegar horft er til þess að flest Evrópulönd eru með einhverjar takmarkanir á fjölda erlendra leikmanna þá má vera ljóst að körfuknattleikssambönd landanna hafa svigrúm til þess að setja eigin reglur óðháð reglum um frjálst flæði vinnuafis á EES svæðinu. Í Póllandi mega t.d. eingöngu 3 erlendir leikmenn vera á leikvelli samtímis og það verða að vera að lágmarki 6 uppaldir leikmenn á leikskýrslu. Í Svíþjóð og Finnlandi mega að hámarki vera 4 erlendir leikmenn á skýrslu hjá hverju liði. Í Noregi verða alltaf að vera tveir norskir ríkisborgarar á leikvelli. Hvert félag má vera með tvo leikmenn utan EES og ótakmarkaðan fjölda EES leikmanna, svo lengi sem að það eru alltaf tveir norskir ríkisborgarar á leikvöllinum. Löndin beita ólíkum aðferðum en niðurstaðan er alltaf sú sama, þ.e. að tryggja að ákveðinn fjöldi uppaldra leikmanna eða ríkisborgarar landanna sé á leikvelli á hverjum tíma.

Markmið tillögu þessarar er í grunninn tvíþætt:

1. Auka tækifæri, leikmínútur og hlutverk uppallinn leikmanna til að skapa fyrirmyndir.
2. Auka þroskatækifæri ungra leikmanna til að gefa þeim tækifæri til að þroskast sem framtíðar landsliðsmenn og fyrirmyndir.

Það er mat þeirra sem standa bak við breytingatillögu þessa að sú þróun sem verið hefur á hlutverki og leiktíma uppallinna leikmanna sé skaðleg fyrir uppbyggingu körfuknattleiks á Íslandi, ef litið er til heildarinnar. Því fyrr sem gripið er til aðgerða því minni verður skaðinn. Með tillögu þessari er reynt að mæta sjónarmiðum sem flestra; 1) auka hlutverk uppallinna leikmanna, 2) auka tækifæri yngri leikmanna, 3) gefa liðum tækifæri á að styrkja sig með erlendum leikmönnum og bæta þannig gæði liða og leiksins.

Það er von þeirra sem standa bak við þessa tillögu að forráðamenn liða horfi til framtíðar uppbyggingar körfuknattleiks í heild frekar en hagsmuna tiltekinna liða á einu tímabili.